

สนั่น สะอาดถิ่น. 2545. *การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่นของ
จังหวัดชัยภูมิ*. รายงานการศึกษาอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. [ISBN 974-367-292-3]
อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาอิสระ : รศ.ดร. สำเร็จ ยूरชัย

บทคัดย่อ

การศึกษาอิสระนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างหลักสูตรฝึกอบรม หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่น
ของจังหวัดชัยภูมิ เป็นการศึกษาในรูปแบบของการวิจัยเชิงสำรวจ และพัฒนา กลุ่มตัวอย่างสุ่มแบบเจาะจง
(Purposive Sampling) ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการโรงเรียน ประธานนักเรียน กำนัน
ประธานองค์การบริหารส่วนตำบลและเจ้าคณะตำบล จากทุกตำบลในเขตพื้นที่อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ
เครื่องมือในการวิจัยมีแบบสอบถามความต้องการภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ควรนำมาสอนในโรงเรียนประถมศึกษา
แบบประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องขององค์ประกอบหลักสูตรฝึกอบรม หลักสูตรท้องถิ่น โดยมี
ขั้นตอนในการศึกษาดังนี้คือ สำรวจความต้องการภูมิปัญญาท้องถิ่น นำรายการภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีความ
ต้องการในระดับปานกลาง มาก และมากที่สุด จากหมวดต่าง ๆ มาเป็นเนื้อหาในการสร้างหลักสูตรฝึกอบรม
หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดชัยภูมิ ซึ่งประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ตัวหลักสูตร และคู่มือ
การใช้หลักสูตร มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ความสามารถที่จะนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาเป็น
สาระการเรียนรู้ และเขียนคำอธิบายรายวิชาของหลักสูตรสถานศึกษาได้ตรงตามสาระ และมาตรฐานการเรียนรู้
ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และประเมินหลักสูตรฝึกอบรม หลักสูตรท้องถิ่น
โดยผู้เชี่ยวชาญ

ผลการศึกษาพบว่าหลักสูตรฝึกอบรม หลักสูตรท้องถิ่นที่สร้างขึ้นมีความเหมาะสมและความสอดคล้อง
ตามทฤษฎี หลักการสร้างหลักสูตรฝึกอบรม สามารถนำไปใช้ดำเนินการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการ
ศึกษาได้ และสามารถปรับเปลี่ยนเนื้อหาสำหรับใช้ในการอบรมได้กับทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ส่วนภูมิปัญญา
ท้องถิ่นที่ควรนำมาสอนในโรงเรียนประถมศึกษานั้นเป็นรายการภูมิปัญญาท้องถิ่นในหมวดพิธีกรรม
หมวดประเพณีนิยม หมวดบุคคลสำคัญ หมวดสถานที่สำคัญ หมวดเครื่องจักสาน หมวดเครื่องถักทอ
หมวดงานประดิษฐ์ หมวดการถนอมอาหาร หมวดขนม หมวดการประกอบอาหาร หมวดวิถีการ หมวดการ
เลี้ยงสัตว์ หมวดการปลูกพืชตามฤดูกาล หมวดอุปกรณ์สีข้าวเปลือก หมวดอุปกรณ์เลี้ยงไหม หมวดอุปกรณ์
การไหมและฝ้าย หมวดอุปกรณ์ทอผ้า หมวดอุปกรณ์ทอผ้า หมวดการดูแลรักษาและยา หมวกการละเล่น
หมวดศิลปป็น และหมวดดนตรีพื้นเมือง